

### บทที่ 3

#### วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่องการวางแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (2557 – 2561) เทศบาลตำบลสันกำแพง ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ คุณภาพ (Qualitative Research)

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการประเมินยุทธศาสตร์ปี 2552 – 2556 ได้แก่ กลุ่มมวลชน ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานแม่บ้าน ประธานอสม. ผู้บริหารเทศบาลตำบลสันกำแพง กลุ่มข้าราชการ หัวหน้าส่วนเทศบาลตำบลสันกำแพง รวมจำนวนทั้งสิ้น 117 คน โดยการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ ( Secondary Data ) จากเอกสารผลการดำเนินงานของส่วนราชการ ในสังกัดเทศบาลตำบลสันกำแพงที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์(2552 – 2556) แผนพัฒนาเทศบาลตำบลสันกำแพง (2552 – 2554) เอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของเทศบาลตำบลสันกำแพง หนังสืองานวิจัยที่มีผู้ศึกษามาแล้ว เป็นต้น
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักการเมืองและข้าราชการประจำ และกลุ่มผู้นำชุมชน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม โดยการนำข้อมูลทุติยภูมิมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสันกำแพงเพื่อประเมินแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี 2552 – 2556 โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความต้องการและความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบล  
สันกำแพงในปี 2552 – 2556

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล สันกำแพงเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี 2557 - 2561

2. การใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี ของเทศบาลตำบลสันกำแพง โดยมีทั้งสิ้น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลสันกำแพง จำนวน 17 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มข้าราชการ หัวหน้าส่วนเทศบาลตำบลสันกำแพง จำนวน 8 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มมวลชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน , ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานแม่บ้าน , ประธาน อสม. จำนวน 92 คน

รวมจำนวนทั้งสิ้น 117 คน

ในการสัมภาษณ์เพื่อหา จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาส ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพชีวิต สังคมและชุมชน
2. ด้านการศึกษา กีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ด้านสาธารณสุข
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
6. ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
7. ด้านการเมือง การปกครองและการบริหาร

### การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มประชากรเพื่อสอบถามความพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสันกำแพงในปีงบประมาณ 2556 และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และ หาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการนำหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean หรือ  $\bar{x}$ )
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.)

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มร่วมกับการตอบแบบสอบถามเพื่อระบุปัจจัยภายนอก (โอกาส – อุปสรรค) และปัจจัยภายใน (จุดแข็ง-จุดอ่อน) ในขั้นตอนการให้ข้อมูล วิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และจับคู่ปัจจัยในขั้นตอนการจับคู่ระหว่าง ปัจจัยภายใน (จุดแข็ง) กับปัจจัยภายนอก (โอกาส-จุดอ่อน) ตามตารางสวอทแมททริกซ์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์ 5 ปี เพื่อเป็นกรอบในการทำแผนสามปีและแผนการปฏิบัติงานประจำปี

### ตาราง 2 การตั้งเคราะห์ยุทธศาสตร์ (Strategy Development)

Input	Analysis	Output
SWOT	Approach	Strategy
OS	Matching	QUEST Interactive
OW	Offset	Venture Proactive
TS	Covering	SAGA Reactive
TW	Mitigation	PARLAY Interactive

## การประเมินและสังเคราะห์ฝั่ง SWOT เพื่อสร้างกรอบยุทธศาสตร์

จากฝั่ง SWOT สามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างกรอบยุทธศาสตร์ได้ โดยการจับคู่ปัจจัยที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนกับปัจจัยที่เป็นโอกาส และอุปสรรค ทำให้สามารถกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ ได้ 4 กลุ่มยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. QUEST Pattern Interactive สถานการณ์ที่เกิดจากโอกาสและจุดแข็งรวมกัน (S+O = Matching Approach) (ปัจจุบันเป็นลบ แต่อนาคตเป็นบวก) คือการพยายามใช้จุดแข็งที่มีอยู่เพื่อสร้างประโยชน์โอกาส เป็นจินตนาการทางธุรกิจระยะยาว ยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในภาวะนี้คือขยายกิจกรรมเพื่อไปเสริมเป็นกลยุทธ์ผนึกพลัง

2. VENTURE Pattern Proactive เป็นโซนที่น่าเสี่ยง คือ มีโอกาสแต่มีจุดอ่อน (W+O = Off-set Approach) (ปัจจุบันเป็นลบ แต่อนาคตเป็นบวก) ยุทธศาสตร์ที่จะใช้เมื่อมีการเสี่ยงจะเป็นยุทธศาสตร์ระยะสั้น แผนงานระยะสั้น เป็นการชดเชยจุดอ่อนเพื่อไปเสริมโอกาสให้ชัดเจน เป็นกลยุทธ์ทดแทนแก้ไขจุดอ่อน เพื่อใช้โอกาสที่มีอยู่ขององค์กร

3. SAGA Pattern Reactive เป็นภาวะที่เราต้องตรงไม่ให้อำนาจกระบาดไปสร้างความเสียหายให้กับส่วนอื่นโดยนำจุดแข็งของเรามาตรงเอาไว้ (S+T = Covering Approach) กลยุทธ์ที่จะใช้จะเป็นกลยุทธ์โอบล้อม อาศัยจุดแข็งให้เกิดประโยชน์ ด้านและตรง และหลีกเลี่ยง ภาวะคุกคามที่มีต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร

4. PARLAY Pattern Interactive เป็นภาวะที่ต้องบรรเทา ยกเลิก หลีกเลียง (W+T = Mitigation Approach) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่หน่วยงานของรัฐไม่ทำ จึงเป็นจุดอ่อนของหน่วยงานรัฐ เป็นกลยุทธ์บรรเทาหาทางผ่านพ้นจุดอ่อนและเสี่ยงอุปสรรคที่เผชิญและบดบังวัตถุประสงค์ขององค์กร

โดยยุทธศาสตร์ทั้ง 4 กลุ่มนั้น จะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ระดับหน้าทำงานหรือระดับปฏิบัติการในด้านต่าง ๆ